

Pierre Rimbault

enginyer hortícola i expert en arboricultura

“Els arbres són indispensables a la ciutat des del punt de vista ambiental, social i psicològic”

Pierre Rimbault va estudiar enginyeria hortícola a l'Escola de Versailles. Va treballar durant uns anys a l'empresa privada en horticultura floral i posteriorment va entrar a l'Institut Nacional d'Horticultura i Paisatge, a Angers (França), on va participar en nombroses recerques sobre el conreu de la fruita. Aquest institut està associat al prestigiós INRA (Institut Nacional de Recerca Agrònomic), del qual Rimbault és també membre. El 1985 va començar a treballar en arboricultura ornamental a partir de la demanda creixent de professionals d'aquest terreny. Avui dia, Pierre Rimbault és considerat un dels experts de més prestigi en arbres, tema sobre el qual té nombroses publicacions. Aquest mes d'octubre ha estat a Barcelona per participar en el 9è. Congrés de l'Associació Espanyola d'Arboricultura.

Quina és la singularitat de l'arbre dins del món vegetal?

És una planta que viu molt de temps; per tant, si es comet un error en un arbre, s'arrossega durant vint, trenta anys o més. És el que passa, per exemple, quan es tria una espècie equivocada per a un lloc determinat. Els arbres tenen una gran capacitat per retenir el CO₂ i això és molt interessant, sobretot a les ciutats. El drama del nostre temps és que, a escala global, es destrueixen molts arbres. A escala planetària, abans de la destrucció massiva de boscos i selves de les darreres dècades, els arbres produïen tres quartes parts de l'oxigen total, mentre que els altres vegetals sumaven la part restant.

Es dona gaire sovint l'error d'escollir malament una espècie a la ciutat?

Sí, aproximadament en un 75% dels casos. Un exemple que tothom comprendrà són els plataners a la majoria de carrers de Barcelona, perquè aquests arbres necessiten grans espais i avingudes com la Diagonal, que no són habituals a la ciutat.

Quin és el secret de la poda?

La poda és una qüestió que té molts matisos.

Potser és evident, però cal remarcar que és una invenció nostra amb la finalitat que l'arbre serveixi per a les necessitats humanes sense tenir en compte, moltes vegades, la biologia específica d'aquest ser viu. Fetes algunes excepcions concretes, es pot afirmar que avui dia encara no coneixem bé la poda i no som capaços d'adaptar-la a cada espècie. Estem en el procés de fer-ho.

A què es referia quan ha dit que no tenim en compte la biologia de l'arbre?

Al fet que amb la poda provoquem reaccions en l'arbre que estan lluny del que desitgem. Per exemple, diem: “Ara tallaré aquest arbre ben curt per donar-li vigor.” Doncs bé, aquesta idea és completament falsa. Podar dràsticament un arbre l'afebleix globalment. Per molt que, en primera instància, reaccioni amb força traient més branques, a la llarga creixerà menys en el seu conjunt, i aquest és un signe de feblesa clar. Nosaltres només pensem a curt termini, però les reaccions de l'arbre es produeixen a una altra escala temporal.

Com influeix el medi urbà en els arbres?

El clima urbà és sec i hi ha més llum, en ser reflectida per les façanes. A més, alguns car-

Encara no coneixem bé la poda i no som capaços d'adaptar-la a cada espècie

rers, per la seva disposició, són grans corredors per al vent. Aquest vent no és un problema mecànic, perquè l'arbre pot aguantar bé, però sí que ho és en el sentit que augmenta la sequedat i dificulta una fotosíntesi correcta. No oblidem la contaminació, que pot fer caure les fulles prematurament. La ciutat és un medi hostil per als arbres.

No obstant això, la ciutat els necessita...

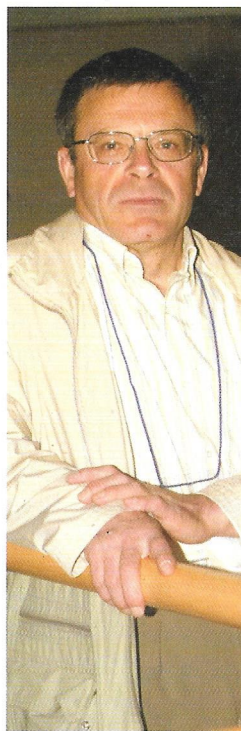
Sí, és clar. Es pot dir que els arbres pateixen per nosaltres, perquè, des del punt de vista ambiental i social, són veritablement indispensables a les concentracions urbanes. I afegiria que ho són també per al nostre equilibri psíquic. Estudis rigorosos han demostrat que un malalt que pot veure arbres des de la finestra d'una habitació d'hospital es cura més ràpidament que el malalt que té vistes a un edifici. Són estudis mèdics, no pas botànics! Ho podem comprovar empíricament en altres casos, com el de la gent que s'asseu preferentment a les terrasses que són sota els arbres. Facci la prova quan vulgui: surti a passejar i se n'adonà. Això no pot ser casualitat!

Per què els professionals no es posen d'acord en l'adopció d'un protocol estàndard per diagnosticar l'estat dels arbres urbans? Quan es planta un exemplar al carrer no es pot arrencar cada cinc anys per veure quin és el seu estat, cosa que sí que podem fer en l'àmbit de la recerca. Amb milers i milers d'arbres hem de ser absolutament pragmàtics. Hem d'anar al gra, si no, el cost en temps i en diners és inassumible. Hem de fer com el metge generalista que amb deu minuts amb cada pacient ha de saber apreciar si està bé o si té algun problema, i, si és així, enviar-lo a l'especialista. Pel que fa als arbres, és el mateix; amb uns quants criteris visuals, morfològics i de temperatura es pot saber bastant, i aquest sistema funciona! Sobre mil arbres podem detectar problemes importants en deu o vint, i aleshores sí que haurem de dedicar més temps i més diners a aquests exemplars, però ja són pocs. És una forma lògica de procedir.

És compatible l'arbre-monument amb una gestió tècnica i pragmàtica?

Comparar certs arbres a un monument és una apreciació justa. Tenen una gran dimensió i viuen més que nosaltres, com els monuments. Aquest tipus d'arbres són pa-

Els arbres vells i monumentals s'han de respectar igual que antigament respectàvem les persones grans

S'han de gastar més diners en comunicació, que són diners estalviats per una altra banda

trimoni. No compleixen una missió estrictament ambiental com la resta, sinó que hi són per conferir estabilitat, sentit de continuïtat, i tenen un simbolisme. Els arbres vells i monumentals s'han de respectar igual que antigament respectàvem les persones grans. Ara ja no ho fem. És veritat que aquests arbres requereixen temps i diners, però no ho hem de mirar només amb aquest prisma, perquè preservar-los és un acte educatiu de primer ordre: ensenyem l'home a veure's sobrepassat per un altre ser viu. Suscita, si em permet l'expressió, una reflexió transcendent.

Els arbres generen conflictes a Barcelona i pertot arreu. Quina opinió ha de prevaler, la de l'expert o la del ciutadà?

No es pot canviar la situació d'un arbre cada dia, mentre que l'opinió de la gent està subjecta a la moda i a les influències mediàtiques, i pot canviar molt ràpidament. Per tant, per principi, no es pot seguir el que digui la població, però també li diré que el pitjor mètode és no escoltar la gent. La solució és informar i explicar tot allò que faci falta a les persones perquè el conflicte no arribi a esclatar. S'han de gastar més diners en comunicació, que són diners estalviats per una altra banda. S'ha de considerar intel·ligent el ciutadà, com a mínim tan intel·ligent com el càrrec elegit. Quan les coses s'expliquen bé, es comprenen.

Estem acostumats a un tipus de presència de l'arbre a la ciutat. Vostè en pot imaginar un altre en el futur?

La tendència actual d'urbanització porta a excloure l'arbre de la ciutat: el sòl és car, les infraestructures del subsòl limiten el creixement de les arrels i l'arbre és percebut com un element més del mobiliari urbà. Cal que els urbanistes i els arquitectes incorporin l'arbre als seus projectes perquè passi de la funció estrictament ornamental a una funció ecològica de primera magnitud. És un esforç que els demanem a ells, però nosaltres, els tècnics, també els haurem de proposar nous mètodes. Els fruits d'aquest treball conjunt els podríem començar a veure cap al 2020. I no tinc cap dubte que al llarg d'aquest segle serem testimonis de canvis importants. Serà una autèntica revolució verda, i l'arbre en serà el protagonista.

Albert Punsola